

Лист до Деві, поета-побратима

Роберт Бернс

Лист до Деві, поета-побратима

Коли з Бен Ломонда кура
Нам снігом двері підпира
Й висвистує над садом,
Тоді, схилившись при вогні,
Я прості віршики свої
Складаю рідним ладом.
Як завірюха в хату б'є,
І сніг на комин пада,
Тоді в душі моїй встає
На багачів досада.
Не так за розкоші,
За вогнище ясне,-
Ні, гордість вельможі
Найбільше злить мене!

Як не піддатись думці злій,
Коли подивишся, в якій
Нерівності живем ми!
Як гірко кращим серед нас —
І у яким добрі весь час
Купаються нікчеми!
Та, Деві голубе, журбі
Не піддавайся дуже:
Поки здорові, хліб собі
Ми роздобудем, друже!
І старість нужденна
Хай Деві не ляка:
Найгірше, що жде нас,
Це торба жебрака!

Спать у цегельнях і хлівах,
Як стигне кров і біль в кістках,
Це лихо, що й казати;
Та, Деві, навіть і тоді
Хвилини щастя золоті

Ми можемо зазнати.
Бо серце чесне, де й сліда
Підступності немає,
Яка б не трапилась біда,
Усе перемагає!
Хоч будеш ніщо ти,
Та, друже мій, зате —
Хто збувся турботи,
Той нижче не впаде.

І хоч, подібно до птахів,
Не розбираючи шляхів,
Блукатимем у світі,
Та велич гір, потоків грім,
Краса долин і рік — усім
Однаково відкриті.
Як стокротки обстануть шлях
І в лісі дрозд озветься,
В нас чесна радість у серцях,
Як море, розіллється.
Як схочем, то збочим,
Де-небудь під кущем
Присядем, рим знайдем —
І пісню розпочнем.

Не титули і не герби,
Не банків лондонських скарби —
Зарука щастя й миру;
Ні, не гонитва за добром,
Не книги й докторський диплом
Дають утіху щиру:
Як глибоко в душі своїй
Ти щастя не плекаєш,
Будь ти мудрець, будь багатій,
Ти щастя не зазнаєш.
Не гроші й розкоші
Щасливлять людський вік —
Із серця нам плеться
І втіх, і сліз потік.

Ти думаєш, таким, як ми,

Що в полі трудяться до тьми,
Приречені на злидні,
Дається з неба менше втіх,
Ніж гордим лордам, для яких
Ми й погляду не гідні?
Поглянь, як часто їх пиха
Створіння гнобить божі,
І як до бешкету й гріха
Штовхають їх розкоші!
Їм неба не треба,
Їм пекло ніпочім:
В пияцтві, лайдацтві
Усе абищо їм!

Тож не занурюйся в одчай
І тугою не применшай
Свого добра малого!
А прийде лихо — що ж, воно
Зі мною знається давно,
Я вдячний і за нього.
Воно гартує змалку нас
І вчить себе пізнати,
Любити правду без прикрас,
Зле й добре одрізнати.
Хоч надто тяжкі ті
Уроки нам, дарма:
Науки у світі
Ціннішої нема!

Послухай, щирий друже мій!
(Ні, не облесник, не хвалій
Тобі рядки ці пише!)

І в нас у світі щастя є,
Якого й злото не дає,
Найкраще, найсвятіше!
Утіха серця і душі,
Любові й дружби знада.
У тебе Мег, а в мене Джін
Мій рай, моя відрада!
Я враз оживаю,
Лиш назову ім'я!

Щасливий без краю,
Увесь палаю я!

Небесні сили! Ти, що сам
Любов єси! Моїм словам
Повіриш-бо, я знаю!
Не так для мене дорога
Кров, що крізь серце пробіга,
Душа і втіхи раю!
Коли турбота труїть кров
І туга душу тисне,
Лише згадаю Джін — і знов
Неначе сонце блисне!
Великий, благаю
Почуй слова мої:
Од горя, одчаю
Обережи її!

Живіть, о ніжні почуття!
Сердець прискорене биття,
Сльоза коханця й друга!
Якби не ви, давно б мені
Безрадісні, утомні дні
Укоротила туга!
Судьба мене і серед чвар
Без друга не лишала,
А часто й ще ніжніший дар,
Ще кращий посидала!
Для серця обнова,
Душі моїй спочин —
Вітання й розмова
Із Деві або Джін!

Лиш назову її ім'я,
І сам не знаю, звідкіля
Слова стають до строю;
Рядки тісняться до рядків,
Мов Аполлон і дев'ять дів
Схилились надо мною!
Кривий мій дибає Пегас,
А як підкинуть жару,

Сюди-туди сіпне — і враз
Підскочить аж під хмару!
Та щоб серед вітру
Він лиха не зустрів,
Я злізу й піт витру
З його старих боків.